

banerne tager i højeste Grad haardhændet. De gør det med den Myndighed og Magt, de har, men jeg synes ikke, man kan undlade at paatale, hvad man anser for Uret. Jeg skal nu gøre en lille Bemærkning angaaende den Debat, der har været, om Bolignøden her i København. Jeg vil indrømme, at jeg vistnok noget har misforstaaet Hensigten med dette Spørgsmaals Rejsning. Da det ærede 17de Medlem for Hovedstaden (Vilhelm Rasmussen) skildrede den Nød og Elendighed, der var, troede jeg virkelig, at det var en Appel til Afhjælpning af Nøden. Jeg syntes, at den Skildring, det ærede Medlem gav af de usle Forhold her i København, maatte være en Appel til ethvert Medlem i dette Ting til at sige: Disse Forhold er umulige, det kan ikke blive ved at gaa saaledes. Men jeg har af de Bemærkninger, der straks blev gjort til mig fra flere Sider, erfaret, at det ikke var saaledes at forstaa. Det ærede 17de Medlem for Hovedstaden, det ærede 12te Medlem for Hovedstaden (J. Chr. Jensen), det ærede 4de Medlem for Præstø Amt (Jessen), det ærede 2det Medlem for Ribe Amt (Sundbo) og de ærede 2det og 4de Medlemmer for Aarhus Amt (Simonsen og Kammersgaard), alle disse Medlemmer rykkede straks ud for hver paa sin noget forskellige Maade at sige: Det er slet ikke saadan, at det er et Spørgsmaal, der kan løses, vi kan ikke løse det, Københavns Kommune kan ikke løse det. Men, siger de ærede Medlemmer, som jeg nævnte, vi kender Forhold, ude paa Landet, der er ligesaa, forfærdelige. Det er muligt, at de har Ret; men dersom det er Tilfældet, skal Forholdene rettes, for da er de uforsvarlige; og det er min Overbevisning, at de kan rettes.

Jeg tror, det var det ærede 4de Medlem for Aarhus Amt, der sagde, at han havde et forfærdeligt Eksempel; han kunde paa vise, at en Mand havde bygget et Karlekammer ovenpaa en Ajlekumme. Det vilde interessere mig i højeste Grad, om det ærede Medlem vilde oplyse, hvorledes en saadan Bonde, der bygger et Karlekammer ovenpaa en Ajlebeholder, i Grunden ser ud. Jeg kunde have Lyst til at se en saadan Bonde, for det er saa upraktisk, som man vel kan tænke sig at bære sig saaledes ad. Det kan i alt Fald ikke være besparende for ham, det bliver en ret dyr Historie. Ved det ærede Medlem egentlig, hvad man forstaa ved en Ajlekumme? Jeg kunde næsten fristes til at sige, at jeg har det ærede Medlem mistænkt for, at han aldrig har set en Ajlekumme og ikke véd, hvordan den ser ud, saaledes at han ikke er videre egnet til

at bedømme, om der var bygget ovenpaa en Ajlekumme eller ikke. Men upraktisk er det i alt Fald. Dernæst kunde jeg ogsaa have Lyst til at se den Bondekarl, der i vore Dage vilde bo i et saadant Kammer. Han er i alt Fald ikke tvunget til det, selv under de primitive Tjenesteforhold, vi har.

Nej, det kan man slet ikke komme Spørgsmaalet, om Bolignøden i København til Livs med. Men vi har jo ogsaa hørt andre Forklaringer. Man har sagt: Vi kan ikke løse dette Spørgsmaal, for det har vi ikke Raad til. Den højtærede Indenrigsminister tog jo i Dag Affære og sagde: Dette Spørgsmaal er af international Karakter, derfor kan vi ikke løse det. Ja, jeg er ikke uvidende om, at der er daarlige Forhold i Storstæderne. Jeg har ikke været meget i Udlandet, men jeg har i London set, at der dér er Forhold, som vi dog maaske næppe kender her i København. Jeg har i Amsterdam i de daarligste Kvarterer set Forhold, som jeg heller ikke tror, vi har Mage til. Men jeg havde ikke Indtryk af, at det var det, det ærede 17de Medlem for Hovedstaden tænkte paa, da han holdt sit Foredrag. Han vilde, syntes jeg, skildre, hvor stor Nøden var, hvor elendige Tilstande han havde set, og jeg havde Ret til at antage, at det var ud fra den Betragtning, at disse Spørgsmaal skulde løses. Nu viser det sig, at det kun har været fremsat til teoretisk Drøftelse. Ja, havde jeg tænkt det paa Forhaand, skulde jeg saamænd ikke have blandet mig i det. Der kommer vel en Dag, da ogsaa de allerfattigste rejser sig og siger: Den Bolignød, der er, er vi ikke i Stand til at taale. Jeg har med Interesse læst om en Revolution i Verden, der fandt Sted for en hel Del Aar siden. Det var, da de fattige engelske Arbejdere gennemførte en Revolution, ikke ved Vaabenmagt, ikke ved Vold, men ved, at de viste sig paa offentlig Gade, saaledes som de saa ud i deres Nød og Elendighed, saa at alle maatte bøje sig derfor og sige: Disse Tilstande er utaalelige, disse Spørgsmaal maa løses; og de blev virkelig løst.

Jeg har dernæst et Par Bemærkninger til den højtærede Indenrigsminister. Den højtærede Minister er jo en meget alsidig Mand; den højtærede Minister kan prisregulere, den højtærede Minister kan tale haarde Ord, og den højtærede Minister kan være Lyriker, tror jeg næsten; og alt dette træder, synes jeg, ret stærkt frem hos den højtærede Minister, naar Prisregulerings-spørgsmaalet eller de Spørgsmaal, som knytter sig dertil, kommer paa Tale. Saa